

Constructies als *hun hebben* en *het meisje* die zorgen voor veel ergernis. Taalwetenschapper prof. dr. Helen de Hoop onderzocht deze ‘normschendingen’, en vooral ook de emoties die ze oproepen. Met volle medewerking van *Onze Taal*-lezers.

JAN ERIK GREZEL



Onze Taal-lezers in de MRI-scanner

Hoe reageren je hersenen op grove taalfouten?

“**H**et liep meteen storm. We kregen op onze oproep in het novembernummer van *Onze Taal* binnen een paar dagen zo’n vierhonderd aanmeldingen. Degenen die uiteindelijk meededen aan het experiment, waren heel behulpzaam en enthousiast. Ideale proefpersonen.” Helen de Hoop, hoogleraar theoretische taalkunde aan de Radboud Universiteit Nijmegen, en haar masterstudent Ferdy Hubers zijn vol lof over de lezers van *Onze Taal* die zich afgelopen najaar aanmeldden voor een onderzoek naar taal en emotie. De Nijmeegse onderzoekers keken hoe ‘taalliefhebbers’ constructies als *hun hebben* en *groter als* in de hersenen verwerken. Ze wierven proefpersonen onder andere via een advertentie in dit tijdschrift.

Hubers en De Hoop wilden nagaan welke emoties veelvoorkomende ‘fouten’ oproepen bij taalliefhebbers. Hubers, die het onderzoek als afstudeeropdracht uitvoerde: “In de advertentie hebben we uitdrukkelijk gevraagd naar mensen met een ‘uitstekende taalbeheersing’. Ze moesten van tevoren een

taalttest doen en aangeven aan welke taalfouten ze zich ergeren.”

Emoties

Sinds jaar en dag is ‘Taalgernissen’ een vaste rubriek in *Onze Taal*. Sommige abonnees storen zich zó sterk aan overtredingen van de taalregels dat zij in de pen klimmen. De Taaladviesdienst van *Onze Taal* raadt dan ook af om bepaalde varianten te gebruiken. Over *hun* als onderwerp: “Veel mensen vinden een zin als ‘Hun hebben dat gedaan’ verschrikkelijk, niet alleen in de schrijftaal, maar ook in de spreektaal. Het is daarom het best het gebruik van *hun* als onderwerp te vermijden, en *zij* of *ze* te gebruiken.”

Voor taalkundigen zijn zulke varianten juist interessant. De Hoop: “De meeste mensen keuren dat *hun* af. Toch hoor je het steeds vaker, in alle lagen van de bevolking. Nieuw is het overigens niet; de vorm dook al meer dan een eeuw geleden op. Mensen begrijpen een zin als ‘Hun staan hier op de bus te wachten’ perfect. Daar komt bij dat heel wat mensen *hun* als onderwerp gebruiken zonder het te beseffen.